

Regeringens skrivelse

2008/09:221

Redovisning av de åtgärder som föreslogs i
proposition 2008/09:95

Skr.
2008/09:221

Regeringen överlämnar denna skrivelse till riksdagen.

Stockholm den 11 juni 2009

Fredrik Reinfeldt

Maud Olofsson
(Näringsdepartementet)

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I skrivelsen redogör regeringen för den närmare utformningen av de åtgärder som föreslogs i propositionen Staten som huvudman för bolag med verksamhet avseende forskning och utveckling och annan verksamhet inom fordonsklustret m.m. (prop. 2008/09:95). I skrivelsen finns således en redogörelse för de åtgärder som vidtagits för att inrätta ett bolag för forskning och utveckling samt för att möjliggöra prövning av ansökningar om undsättningslån och utställande av statliga garantier för lån i Europeiska investeringsbanken.

1	Redovisning av den närmare utformningen av de åtgärder som föreslogs i propositionen 2008/09:95	3
1.1	Inledning	3
1.2	Bolag för forskning och utveckling.....	4
1.3	Statliga kreditgarantier	4
1.4	Undsättningslån.....	5
1.5	Förlängt bemyndigande.....	5
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 11 juni 2009	6

1 Redovisning av den närmare utformningen av de åtgärder som föreslogs i propositionen 2008/09:95

1.1 Inledning

Riksdagen beslutade den 18 december 2008 med anledning av propositionen Staten som huvudman för bolag med verksamhet avseende forskning och utveckling och annan verksamhet inom fordonsklustret m.m. (prop. 2008/09:95, bet. 2008/09:FiU19, rskr. 2008/09:144). Genom riksdagens beslut bemyndigades regeringen dels att i aktiebolagsform bedriva forskning- och utvecklingsverksamhet och annan verksamhet inom fordonsklustret samt vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bilda aktiebolag, dels ge bolagen kapitaltillskott med högst 3 miljarder kronor. Vidare bemyndigade riksdagen regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att under 2008 och 2009 ställa ut statliga kreditgarantier till företag i fordonsklustret för upptagande av lån i Europeiska investeringsbanken (EIB) för omställning till grön teknologi m.m. på upp till 20 miljarder kronor mot fullgoda säkerheter och med marknadsavspglände avgifter under normalt marknadsläge. Dessutom bemyndigade riksdagen regeringen att i enlighet med EG-kommissionens riktlinjer om statligt stöd under 2008 och 2009 ge undsättningslån mot fullgoda säkerheter på upp till 5 miljarder kronor till företag inom fordonsklustret som befinner sig ekonomiska svårigheter. I samband med att riksdagen fattade beslut med anledning av propositionen tillkännagav riksdagen som sin mening att regeringen under våren 2009 bör lämna en redovisning till riksdagen av den närmare utformningen av de åtgärder som föreslogs i propositionen.

Bakgrunden till propositionen var den svåra situation som den svenska fordonsindustrin befann sig i under den senare delen av 2008, bl.a. som en följd av den finansiella krisen. Det fanns också inför årsskiftet en genuin osäkerhet om den amerikanska bilindustrins situation och vad den skulle innebära för framför allt de svenska personbilstillverkare som ägs av amerikanska fordonstillverkningsföretag. Vidare hade de gemensamma europeiska insatserna för att motverka det försämrade konjunkturläget nyligen presenterats i En ekonomisk återhämtningsplan för Europa (KOM[2008] 800), den s.k. Barroso-planen. Mot bakgrund av situationen för företagen i fordonsklustret och med hänsyn till hur viktiga dessa företag är för svensk ekonomi, fann regeringen att det var angeläget att få till stånd ett riksdagsbeslut innan riksdagen gjorde uppehåll för jul- och nyårshelgerna. Såväl EG-kommissionen som Europeiska rådet har därefter fortsatt att behandla frågan om den europeiska fordonsindustrin vid ett flertal tillfällen. Osäkerheten beträffande den amerikanska bilindustrin kvarstår alltjämt.

Det statligt ägda bolaget för forskning och utveckling – Fouriertransform Aktiebolag – bildades formellt före årsskiftet. Den 19 december 2008 beslutade regeringen att i enlighet med riksdagens bemyndigande ge bolaget ett kapitaltillskott med 3 miljarder kronor. Vid bolagsstämman den 22 december 2008 fattades beslut om nyemission på 3 miljarder kronor och en ny bolagsordning antogs.

Den 29 april 2009 tillsattes bolagets ordinarie styrelse, efter att verksamheten inledningsvis letts av en styrelse bestående av tjänstemän från Regeringskansliet. En viktig del av verksamheten hittills har bestått i att ta emot ett större antal förslag till potentiella investeringsobjekt. Regeringen räknar med att de första besluten om verksamhetens närmare inriktning och investeringar m.m. kan börja fattas under det andra kvartalet 2009.

1.3 Statliga kreditgarantier

Utställande av statliga kreditgarantier för lån i Europeiska investeringsbanken (EIB) förutsätter förhandlingar med berörda företag, EIB och EG-kommissionen. Sådana förhandlingar påbörjades i december 2008. Regeringen beslutade den 29 januari 2009 att ge Riksgäldskontoret i uppdrag att för statens räkning förhandla med EIB, Volvo Car Corporation (Volvo Cars) och Ford Motor Corporation (Ford) om villkoren för en statlig kreditgaranti. EIB beviljade Volvo Cars lån på 200 miljoner euro den 12 mars 2009. För att det beviljade lånet ska betalas ut kräver EIB att en statlig garanti ställs ut för varje del av lånet. För att sätta ett korrekt pris på garantierna krävs ett godkännande enligt statsstödsreglerna av EG-kommissionens Generaldirektorat för konkurrens. Ett omfattande förhandlingsarbete har under våren bedrivits mellan Regeringskansliet och EG-kommissionen för att de garantivillkor som fastställs ska bli korrekta i förhållande till de villkor som gäller för motsvarande företag som beviljas EIB-lån men där det inte krävs statliga garantier. Genom att EIB kräver en heltäckande statlig garanti har EG-kommissionen tvingats till en mer omfattande prövning av förutsättningarna för garantivillkoren, som enligt EG-kommissionens tillfälliga stödregler maximalt kan täcka 90 procent av det garanterade lånebeloppet. Återstående 10 procent av garantin, som inte täcks av regelverket, har således fått beräknas enligt marknadsmässiga villkor och medför därmed en högre riskpremie än den delen av garantin som fastställs i enlighet med angivna tabeller i kommissionens regel för garantier. Kommissionen godkände prissättningen för de statliga garantierna genom ett beslut den 5 juni 2009. En ytterligare förutsättning för att staten ska ställa ut garantierna är att övriga villkor för dessa är färdigförhandlade mellan Volvo Cars och staten. Det föreligger ett förslag till avtal, men processen är för närvarande vilande i väntan på att de framtida ägarförhållandena för bolaget förtydligas. När ett färdigförhandlat avtal med Volvo Cars föreligger kan regeringen fatta beslut om att godkänna avtalet och ställa ut garantierna. Även Volvo Lastvagnar och Scania fick den 12 mars 2009 besked om att bolagen beviljats lån från EIB. Bolagens

finansiella läge innebar dock att statliga garantier inte krävdes. Även andra bolag inom fordonsklustret har ansökt om lån hos EIB och regeringen är beredd att pröva ansökningar om att ställa statliga kreditgarantier i de fall det krävs. Den 11 juni 2009 gav regeringen Riksgäldskontoret i uppdrag att för statens räkning påbörja förhandlingar med Saab Automobile AB, bolagets ägare och EIB om villkor för kreditgarantier.

1.4 Undsättningslån

Regeringen beslutade den 22 januari 2009 om förordningen (2009:19) om lån till företag i fordonsindustrin. I förordningen regleras hur undsättningslånen ska hanteras. Förordningen trädde i kraft den 15 februari 2009. Enligt förordningen är det Riksgäldskontoret som ansvarar för att pröva ansökningar om undsättningslån. Flera av de ansökningar som kom in till Regeringskansliet dessförinnan har kunnat hanteras av ALMI Företagspartner AB inom ramen för det bolagets ordinarie finansieringslösningar. Villkoren för undsättningslånen är mycket strikta, och det är svårt för de företag som ansöker om lån att leva upp till de krav som ställs. Kommissionen har fortsatt att behandla frågan om den europeiska fordonsindustrin vid ett flertal tillfällen. En central fråga gäller tillgången till likvida medel i en period av starkt vikande efterfrågan runtom i världen.

Den 17 december 2008 offentliggjorde kommissionen ett meddelande om en tillfällig gemenskapsram för statliga stödåtgärder för att främja tillgången till finansiering i den aktuella finansiella och ekonomiska krisen. Härigenom medger kommissionen utökade möjligheter för medlemsstaterna att, inom ramen EG-fördragets statsstödsregler, lämna stöd till företag i syfte att motverka effekterna av den finansiella krisen. Regeringen fortsätter att följa utvecklingen i branschen för att vid behov vidta ytterligare sådana åtgärder som bedöms lämpliga.

1.5 Förlängt bemyndigande

Riksdagens bemyndigande till regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att ställa ut statliga kreditgarantier och undsättningslån gäller under 2008 och 2009. Regeringen avser att återkomma till riksdagen med förslag på bemyndiganden för perioden efter 2009.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 11 juni 2009

Närvarande: Statsministern Reinfeldt, ordförande, och statsråden Olofsson, Bildt, Ask, Husmark Pehrsson, Leijonborg, Larsson, Carlgren, Hägglund, Björklund, Carlsson, Malmström, Sabuni, Billström, Adelsohn Liljeroth, Tolgfors, Björling

Föredragande: statsrådet Olofsson

Regeringen beslutar skrivelse 2008/09:221 Redovisning av de åtgärder som föreslogs i proposition 2008/09:95